

A Magyar Kémikusok Egyesületének tudományos ismeretterjesztő folyóirata és hivatalos lapja

SZERKESZTŐSÉG:

Felős szerkesztő: LENTE GÁBOR
KISS TAMÁS örökös th. főszerkesztő
Olvasószerkesztő: SILBERER VERA
Tervezőszerkesztő: HORVÁTH IMRE

Szerkesztőbizottság:

KEGLEVICH GYÖRGY,
a szerkesztőbizottság elnöke,
BÁLINT MÁRIA, BUZÁS ILONA,
DOMBRÁDY ZSOLT, FÁBIÁN ISTVÁN,
GREINER ISTVÁN, HANCSÓK JENŐ,
ifj. SZÁNTAY CSABA, KALÁSZ HUBA,
KISS TAMÁS, MERNYÁK ERZSÉBET,
SKODÁNÉ FÖLDES RITA,
SZÉPVÖLGYI JÁNOS, TÖMPE PÉTER,
ZÉKÁNY ANDRÁS

Szerkesztők:

DOBÓ DORINA, KEGLEVICH KRISTÓF,
KERTI GÁBOR, KOVÁCS LAJOS,
NAGY GÁBOR, PAP JÓZSEF SÁNDOR

Szerkesztőségi titkár: KOCOR ERIKA

Kapják az Egyesület tagjai és a megrendelők
A szerkesztésért felel: LENTE GÁBOR

Szerkesztőség: 1106 Budapest,
Fehér út 10. (White Office)
Tel.: 36-20-214-0808
E-mail: mkl@mke.org.hu

Kiadja a Magyar Kémikusok Egyesülete
Felölös kiadó: SZABÓ JÁNOS ZOLTÁN
Nyomdai előkészítés: HORVÁTH IMRE
Nyomás: Europrinting Kft.
Felölös vezető: ENDZSEL ERNŐ
Ügyvezető igazgató

Terjeszti a Magyar Kémikusok Egyesülete
Az előfizetési díjak befizethetők a CIB Bank
10700024-24764207-51100005 sz.
számlájára „MKL” megjelöléssel
Előfizetési díj egy évre 15 950 Ft
(MKE-tagoknak: 9000 Ft)
Egy lapszám ára: 1450 Ft. Külföldön terjeszti
a Batthyány Kultur-Press Kft.,
H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
1251 Budapest, Postafiók 30.
Tel./fax: 36-1-201-8891, tel.: 36-1-212-5303

Hirdetések-Anzeigen-Advertisements:
KOCOR ERIKA

Magyar Kémikusok Egyesülete,
1106 Budapest, Fehér út 10. (White Office)
Tel.: 36-20-214-0808,
e-mail: mkl@mke.org.hu

Aktuális és archivált számaink honlapunkon
(mkl.mke.org.hu) olvashatók

Index: 25 541
HU ISSN 0025-0163 (nyomtatott)
HU ISSN 1588-1199 (online)
DOI: 10.24364/MKL.2025.01

A lapot az MTA MTMT indexeli, és a REAL,
továbbá az Országos Széchényi Könyvtár
(OSZK) Elektronikus Periodika Adatbázisa
és Archivuma (EPA) archiválja

Nagyon gyorsan eltelt ez az év, ismét az elnöki beköszöntőt olvassák a kedves olvasók. De mielőtt olvassák, nekem meg kell írnom. A nehézség az, hogy ez még jóval az ünnepek előtt készül, az ember fejében sokkal inkább az óév lezárása, mint az új év feladatai forognak. Az elmúlt évben történekről pedig nem írhatok, hiszen ezt, a hagyomány szerint, a főtítkár foglalja össze a decemberi számban (ebben biztosan könnyebb dolga van).

No, akkor megkezdem a felkészülést 2025-re, és összeszedem gondolataimat a jövő évről. Az Egyesület tevékenységében talán a legfontosabb feladat a Kémia mindenkinek program sikeres továbbvitele. Az október 1-i indítóeseményen megjelentek a magyar vegyipar és gyógyszeripar legfontosabb cégeinek, szövetségeinek képviselői, az egyetemek vezetői, az MTA Kémiai Tudományok Osztályának elnöke: az ott tapasztalt lelkesedés, a jelentős médiavisszhang kötelez minket, hogy a program sikeres legyen, márpedig a gyepő az MKE kezében van. Amint az indítóeseményen világosan kiderült: az egész szakma bajban van, a jövőjéért küzdünk most. Első lépés a honlap (kemiamindenkinek.hu), ahol összegyűjtjük a résztvevők összes, kémia népszerűsítésére irányuló programját, típus, hely és idő szerint is rendezve. Rengeteg ilyen program futott már az elmúlt időben is, a honlapon keresztül talán megnövelhető ezek láthatósága. Ennek érdekében közösségimédia-platformokon is megjelenünk, nagy segítség a láthatóság fokozására, ha a tagság népszerűsíti a programot (közösségi média követése, like-olása, megosztása). Természetesen örömmel fogadunk minden ötletet, dolgos kezét is!

Következő lépésként 2025-ben tervezzük a helyzet kiértékelését és egy professzionális stratégia kidolgozását arra, hogyan lehet a társadalmat megszólítani és a kémiáról realisabb képet eljuttatni a közvéleményhez. A kémikusok körében 2024-ben felmérés készült arról, hogy milyen MKE-nek szeretnének a tagjai lenni. Sajnos a kitöltési hajlandóság nagyon alacsony volt, ami még inkább mutatja, hogy az egyesületi élet megújításra vár. Reméljük, hogy a kiértékelés során azért találunk majd ötleteket a további erőfeszítéseinkhez! Személy szerint bízom abban, hogy a Kémia mindenkinek program hajtóerő lesz abban is, hogy az MKE-hez tartozás ismét felértékelődjön a kémikus közösségben.

Abban szívesen mindannyian egyetértünk, hogy a kémia imázsának javítása a legfontosabb feladatunk, amelynek egyik eleme a kémiával kapcsolatos félreértések eloszlítása. Erre példa Kutasi Csaba pikáns című cikke, amelyben az MKL-re nem jellemző képek is vannak. A cikk zárókérdése, hogy kinek előnyös a dezinformáció terjesztése. Szerintem egyszerűen klikkvadászatról van szó. Lehet, hogy nekünk is meg kell tanulnunk hatékonyan klikkekre vadászni, természetesen az igazsággal, a kémia látványos és érdekes oldalát használva?

Jelen lapszám további cikkei is alkalmasak lehetnek szép szakmánk népszerűsítésére: egy sikeres kutató életútját mutatja be a Mariette Pereira professzor asszonnyal készült interjú, míg egy sikeres magyar céget, a CycloLab Ciklodextrin Kutató-fejlesztő Kft.-t ismerhetünk meg Szócs Levente és Fenyvesi Éva beszámolójából. Jó példa a vegyipar körkörös gazdaságban betöltött fontos szerepére a szerencsi üvegyapógyár bemutatása, ismét csak Kutasi Csaba tollából. Érdekes olvasmány a Hargittai házaspár cikke Neumann János és Wigner Ede sírjáról, amelyet híres vegyészek budapesti sírhelyeiről készült fotók egészítenek ki. Próder István rovata az évfordulókról most is, mint mindig, szinte történelemkönyvként hathat. A Vegyészletekben Lente Gábor ismét érdekes dolgokat „ásott” elő, az MTA Kémiai Tudományok Osztályának válogatása pedig vegyész kollégáink nagyszerű publikációit mutatja be. A hónap hírei között is sok az érdekesség, ez alkalommal főleg az iparból. Az utolsó oldalon található az MKE 2025-ös rendezvénynap-tára: ez segítheti a jövő évi tervezést.

Van tehát miért lelkesednünk a következő évben, kérem, segítsenek bennünket az erőfeszítéseinkben. Ehhez is kívánok minden kedves olvasónknak sikeres és boldog új évet!

Szalay Péter

Szalay Péter
egyetemi tanár, az MKE elnöke

TARTALOM

VEGYIPAR ÉS KÉMIATUDOMÁNY

Porfirin- és katalíziskutatás a Coimbra–Barcelona–Orleans–Pécs–Liverpool
öttségben: interjú **Mariette Pereira** professzor asszonnyal 2

Kutasi Csaba: Üvegyapógyártó üzem épül Szerencsen 5

Kutasi Csaba: „Vigyázat, veszélyes vegyületek vannak egyes bugyikban,
Magyarországon is” – de mi az igazság? 7

IPARI BEMUTATKOZÁS

Szócs Levente, Fenyvesi Éva: A CycloLab Ciklodextrin Kutató-fejlesztő Kft. 9

SÉTÁK A TUDOMÁNY KÖRÜL

Hargittai István, Hargittai Magdolna: Két híres vegyész-mérnök sírhelye 11

ÉVFORDULÓNAPTÁR, 2025

Próder István: Magyar vonatkozású kémia- és vegyipartörténeti évfordulók 13

VEGYÉSZLETEK

Lente Gábor rovata 24

A HÓNAP KÉMIAI PUBLIKÁCIÓJA 26

A HÓNAP HÍREI 27

Címlapunkon:

Födém szigetelés
üvegyapóval
(fotó: CSIRO, CC BY
3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=35460858>)